

Informatienotitie

Van : Bestuur BWB
Aan : Colleges en gemeenteraden van Geldermalsen, Tiel en Culemborg
Datum : 21 juni 2018
Registratienummer : 18.011361
Bijlage(n) : 2
Onderwerp : Onderzoekrapportages Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

Onderwerp

Onderzoekrapportages Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

1. Inleiding

Op 1 januari 2016 is de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) opgericht. Hier zijn enkele jaren van voorbereiding en samenwerking aan vooraf gegaan. Het bestuur van de BWB wilde na twee jaar ervaring met de Gemeenschappelijke Regeling de stand van zaken evalueren, zowel wat betreft de "governance" (de wijze van besturen) als voor wat betreft de bedrijfsvoering. Naast dat het een goed en natuurlijk moment is om te evalueren, speelden er ook mee dat er signalen kwamen over knelpunten in de bedrijfsvoering van de BWB. Ook kwamen er signalen dat op enkele terreinen de dienstverlening kwalitatief onvoldoende was. Daarnaast wilde het bestuur er voor zorgen dat voor de toetreding van de nieuwe gemeente West Betuwe een plan van aanpak gereed zou zijn om verbeteringen door te voeren, en dat dit al (gedeeltelijk) in uitvoering zou zijn genomen.

Om deze doelstellingen te bereiken heeft het bestuur op 28 februari 2018 twee opdrachten uitgedaan. Ten eerste hebben de drie gemeentesecretarissen opdracht gekregen om de governance te evalueren en met aanbevelingen te komen, in tweede instantie heeft de Directeur van de BWB opdracht gekregen om de bedrijfsvoering te evalueren en vervolgens met een plan van aanpak te komen. In dit plan van aanpak zouden zowel de conclusies en aanbevelingen uit het governance rapport als uit het bedrijfsvoeringsrapport worden opgenomen.

2. Stand van zaken

Het bureau Rijnconsult heeft van de gemeentesecretarissen opdracht gekregen om de rapportage op te stellen over de governance van de BWB. In eerste instantie is de huidige situatie geëvalueerd. Dit evaluatie rapport is op 17 april 2018 in alle drie de colleges besproken en op 18 april heeft het bestuur van de BWB hier kennis van genomen. Daarna heeft Rijnconsult de aanbevelingen geformuleerd. Dit rapport (met een samenvatting van de evaluatie) is op 31 mei in het bestuur van de BWB vastgesteld, en is als bijlage bij deze notitie toegevoegd.

Het bureau Sietsma & Sietsma heeft van de Directeur van de BWB opdracht gekregen om de rapportage over de bedrijfsvoering op te stellen. Ook Sietsma & Sietsma heeft eerst een evaluatie van de huidige situatie opgesteld. Deze evaluatie is op hoofdlijnen gepresenteerd in de bijeenkomst van de drie colleges op 12 juni en op 25 juni 2018 vastgesteld door het bestuur van de BWB. Het rapport is als bijlage toegevoegd. Het bureau zal als vervolgstap met aanbevelingen komen, waarin de conclusies van het governance rapport en het bedrijfsvoeringsrapport zijn samengevoegd.

Er is sprake van een kantelpunt BWB. In de afgelopen periode heeft de startende organisatie een basis gelegd. Bovendien zijn middels deze beide rapporten, aanbevelingen aan gedragen waardoor de organisatie zich kan professionaliseren en doorontwikkelen. De huidige directeur (ad interim) heeft daarmee de verstrekte opdracht afgerond. Voor de vervolgfase wordt per 1 september 2018 een nieuwe opdracht geformuleerd en daarbij een passende directeur geworven.

3. Toelichting op de rapporten

3.1 Governance

Rijnconsult heeft in haar eerste evaluatie van de governance BWB een aantal zaken geconcludeerd:

- De wens om de bedrijfsvoeringsorganisatie te zien als een 'eigen gemeentelijke afdeling' wringt met een eigenstandige bedrijfsvoeringsorganisatie (oa. eigen P&C cyclus) in de vorm van een gemeenschappelijke regeling
- De verdeling van rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden is onduidelijk
- Besluitvormingsprocedures zijn onduidelijk
- Vertrouwen staat onder druk

Rijnconsult heeft op basis van een aantal landelijke voorbeelden criteria voor optimale governance voor gemeentelijke samenwerking in de bedrijfsvoering opgesteld. Langs deze meetlat is een aantal scenario's voor governance gelegd. In de scenario's is ook gekeken naar andere constructies dan de huidige gemeenschappelijke regeling. Rijnconsult adviseert de huidige samenwerkingsvorm te behouden. Binnen de samenwerking is het dan nodig om te zorgen voor een betere duiding en toedeling van rollen en verantwoordelijkheden. Oorspronkelijk was het voornemen de functie van directeur per 1 januari 2019 te beëindigen en deze rol in te laten vullen door de secretarissen van de drie gemeenten. Er wordt voorgesteld, met het oog op de ontwikkelopgaven die voorliggen, om de functie van directeur, onder aansturing van het bestuur BWB, met een periode van twee jaar te verlengen. Deze keuze zou voor een periode van twee jaren kunnen gelden, zodat de huidige problemen worden opgelost, terwijl het herindelingsproces in en rondom Geldermalsen wordt afgerond. Wanneer de BWB in rustig vaarwater gekomen is, zou het aanhouden van een separate directeur heroverwogen kunnen worden en zou deze taak ingevuld kunnen worden door de gemeentesecretarissen van de drie gemeenten.

Aanvullend doet Rijnconsult een aantal aanbevelingen voor het vervolg, zoals het creëren van een nieuw startmoment, de discussie over toereikende middelen voor BWB te beëindigen (zoals benoemd in het Sietsma & Sietsma rapport) en nader te concentreren op versterken van bedrijfsmatigheid.

3.2 Bedrijfsvoering

Sietsma & Sietsma heeft voor dit moment enkel een evaluatie opgeleverd. Deze evaluatie gaat in op de 4 K's die met de BWB zijn beoogd (Kostenreductie, Kwaliteitsverbetering, vermindering Kwetsbaarheid en Kansen voor personeel). Samenvattend constateert Sietsma & Sietsma dat BWB –na een start in 2014 en een formalisering van de samenwerking in de gemeenschappelijke regeling in 2016- goed uit de startblokken is gekomen. In de formatie en in de kwaliteit van uitoefening van haar dienstverlenende taken scoort BWB gemiddeld.

Ten aanzien van Kostenreductie concludeert het bureau dat de taakstellingen niet kunnen/zullen worden gehaald, het bureau wijdt dit vooral aan het feit dat er te weinig personele capaciteit is om de taken van de eigen (BWB) organisatie uit te voeren (de overhead: denk aan eigen jaarrekening, eigen personeelsbeleid etc.). Over Kwaliteit zegt Sietsma & Sietsma dat deze niet (volledig) aan de doelstellingen beantwoordt. Dit

komt volgens het bureau omdat de overhead niet voldoende is ingevuld en omdat de harmonisatie nog onvoldoende is gerealiseerd. Het is de bedoeling dat de BWB de bedrijfsvoeringsprocessen van de drie gemeenten zoveel als mogelijk hetzelfde uitvoert, om daarmee de dienstverlening kwalitatief te verhogen. Daarnaast merkt Sietsma & Sietsma op dat er geen kwaliteitseisen vastliggen, noch dat er sprake is van zaken als bijvoorbeeld dienstverleningovereenkomsten. Het bureau verwijst naar de conclusies van het Rijnconsult rapport, met name voor wat betreft de onduidelijke rolverdeling. De Kwetsbaarheid is volgens Sietsma & Sietsma wel degelijk op een aantal terreinen afgenomen, alleen zijn er geen objectieve criteria bekend/vastgesteld om dit te kunnen toetsen. De kwetsbaarheid kan wel weer toenemen als de eerder genoemde constatering niet adequaat worden opgepakt. In de evaluatie zijn ook de medewerkers van de BWB bevraagd: zij zijn over het algemeen positief over hun Kansen, maar het is niet duidelijk of de komst van de BWB daar iets aan toegevoegd heeft.

4. Vervolgstappen

Ondanks dat de beide rapportages kritische punten benoemd worden over de stand van zaken bij de BWB, wordt door geen van beide onderzoeksbureaus het bestaansrecht van een bedrijfsvoeringsorganisatie in twijfel getrokken. Er moet wel worden geïnvesteerd in onder andere verzakelijking en rolverduidelijking en de bedrijfsvoeringskosten van de BWB verdienen aandacht. Verder hoort een aantal genoemde problemen ook bij de “levensfase” van een dergelijke organisatie: BWB bestaat formeel nog maar 2 jaar. Het bestuur van de BWB is overtuigd van de meerwaarde die de BWB de afgelopen periode al aan de drie deelnemende gemeenten heeft geboden, en verwacht dat deze meerwaarde nog flink zal toenemen. In de afgelopen jaren heeft de BWB de nodige resultaten geboekt zoals nieuwe ICT infrastructuur voor de 3 gemeenten, digitalisering van het HRM-systeem en gezamenlijk aanpak treasury. Daarnaast werken we binnen de BWB op dit moment samen aan o.a. de harmonisatie van de ICT programmatuur, de implementatie van de AVG, de aanbesteding van de accountant, harmonisatie rekenschema en de implementatie van de vennootschapsbelasting.

Het bestuur heeft besloten tot de volgende vervolgstappen om de noodzakelijke verbeteringen door te voeren:

- Het werven en aanstellen van een nieuwe directeur voor de periode van 2 jaar vanaf 1-9-2018
- Opstellen van een integrale eindrapportage voor de verbetering van de governance en de bedrijfsvoering door Sietsma & Sietsma.
- Opstellen van een integraal plan van aanpak door Sietsma & Sietsma in opdracht van de netwerkdirectie.
- Besluitvorming over plan van aanpak in het derde kwartaal 2018
- Opdracht verlenen aan de nieuwe directeur om dit plan uit te voeren
- Financiële consequenties worden met een apart voorstel aan de raden voorgelegd (vierde kwartaal 2018)
- Uitvoering plan van aanpak vanaf derde kwartaal 2018 en in de eerste helft van 2019.